

VOETBALSCHOOL DOOR SPORT KRUIPEN ZE UIT HUN SCHULP

‘Kinderen met autisme zijn open boek’

Pieter de Leeuw startte een voetbalschool voor autistische kinderen in Voorburg. „Ze hebben dezelfde emoties als iedereen, maar kunnen er moeilijk mee overweg. Deze kinderen zijn eerlijk tegen wil en dank.”

Zoë de Goede
Voorburg

Lucas (9), Jasmijn (8) en Vera (7) dribbelen de voetbal tussen de gele pilonnen door. Aan de andere kant van het veld doet een grote groep kinderen met veelal roze kousen aan gelijksoortige oefeningen. „Daar moest Vera niet tussen zitten”, zegt haar moeder Evelien. „Ze heeft sowieso een hekel aan roze.” Voor Jasmijn zou het ook niks zijn, volgens haar moeder Ellen. „Al die ouders die dingen roepen langs het veld, iedereen die iets anders zegt, daarvan raakt ze helemaal in de war.”

Pieter de Leeuw schreef acht jaar geleden een artikel over voetbaltrainingen met autistische kinderen voor *De Volkskrant*. Hiervoor assisteerde hij een trainer van PGSVogel, destijds de enige voetbalclub voor autistische kinderen in Den Haag en omstreken, enkele dagen, en zo leerde hij de kinderen kennen. Die laatsten lieten hem niet meer los en honderden trainingen later staat hij nog steeds

naast hen op het voetbalveld.

„Kinderen met autisme zijn allemaal anders”, vertelt De Leeuw. „De ene heeft moeite met contact maken, de andere met praten en een ander kan niet tegen zijn of haar verlies. Maar een ding hebben ze allemaal gemeenschappelijk: ze zijn eerlijk tegen wil en dank. Ze kunnen hun emoties niet uitspreken, waardoor ze als het ware worden uitvergroot. Ze kampen met emoties waar iedereen mee zit, maar bij deze kinderen is het op hun gezicht te lezen.”

Trigger

Na zeven jaar als trainer bij PGSVogel aangesloten te zijn, begon hij zijn eigen voetbaltrainingen voor autistische kinderen bij Forum Sport in Voorburg. „Ik wilde meer ruimte om individueel met kinderen bezig te zijn. Nu is het nog een kleine groep, maar als we groeien wil ik samenwerken met vrijwilligers, waardoor ik ruimte heb om kinderen apart te nemen.”

De kunst is emoties en bepaalde

reacties daarop, van ver te zien aankomen. „Het gaat erom dat je uitzoekt wat de trigger is. Zo kunnen sommige kinderen er niet tegen aangeraakt te worden, dat komt te veel binnen. Dus hem moet je geen schouderklopje geven als hij zich niet goed voelt.” Dat is niet altijd gemakkelijk. „Met sommige kinderen werk ik jarenlang, maar als ze op het veld stap-

De ene heeft moeite met praten, de ander kan niet tegen zijn of haar verlies

—Pieter de Leeuw

pen herken ik ze niet. Dat is frustrerend.”

De trainer staat in de goal, hij maakt een duikbeweging richting de bal die Vera in het doel schopt. „Ja!” roept haar moeder als ze scoort. Binnenkort spelen de kinderen een wedstrijd tegen een

team van PGSVogel. Of ze dat spannend vinden? „Vera heeft vandaag een spreekbeurt gehad, dus met de wedstrijd zijn we nog niet bezig geweest. Eén gebeurtenis tegelijk”, zegt haar moeder. De vader van Lucas kondigt grote evenementen niet te lang op voorhand aan. „Ik vertelde onderweg pas dat de krant bij de training zou zijn. ‘Dan word ik beroemd!’ was zijn enige reactie.”

De ouders zijn blij dat hun kinderen hier een uur per week komen sporten. „Als ik zeg dat we naar de voetbal gaan, is Lucas binnen een paar minuten omge-

▲ Jasmijn (geel shirt), Lucas (grijs jack) en Vera (nog net zichtbaar) doen hun oefeningen op het voetbalveld van Forum Sport in Voorburg. Rechts Anne, dochter van Pieter, die haar vader assisteert.

FOTOS PETER FRANKEN

kleed”, vertelt vader Stef. „Zo snel is hij anders nooit.” Ook Jasmijn is een gedreven voetbalster geworden door de trainingen. „Het fijne is dat ze hier niet buiten de boot vallen”, vertelt Ellen, de moeder van Jasmijn. „Het is hier normaal om ‘anders’ te zijn, dus als iemand

▲ Met de bal aan de voet dribbelen de kinderen tussen de pilonnen door.

▲ Pieter de Leeuw: „Het is een ordeloos geheel.” FOTO FRANK JANSEN

▲ Tijdens een pauze komen zowel de kinderen als trainer Pieter even tot rust.

HC

Blauwbekken blijft uit bij energieproef

Energie besparen door de CV-ketel op 70 graden in te stellen, in plaats van de gebruikelijke 85 graden. Een groep bewoners in de Vruchtenbuurt deed afgelopen winter de test. Écht koud kreeg niemand het. „Kunnen we er geen zestig graden van maken?“

Malou Seijdel
Den Haag

Zeventig bewoners in de Vruchtenbuurt deden mee aan de proef *Zet 'm op 70!*, een initiatief ter voorbereiding op de energietransitie. Gedurende drie maanden, in de winter, testten ze wat er met het gevoel van comfort en met de temperatuur in huis gebeurt als de ketel op een lagere temperatuur staat ingesteld.

Door onderzoekers van de TU Delft werden voorafgaand aan de proef bij alle deelnemers sensoren geplaatst om de temperatuur binnen en buiten te meten. Ook werden wekelijkse enquêtes afgenomen waarin gevraagd werd naar de temperatuurbeleving (warm of koud) en de tevredenheid.

In een zaal aan de Mient kwamen de deelnemers deze week bij elkaar om te luisteren naar de bevindingen. „Eén van de resultaten is dat met een CV afgesteld op zeventig graden het een kwartiertje langer duurde om het huis warm te krijgen”, vertelt onderzoeker Valentijn Grapperhaus van de TU Delft. „Slechts 22 procent van de deelnemers merkte daar iets van, 55 procent merkte geen verschil en de rest was neutraal.”

Van de zeventig ‘testers’ vulden na de proef dertien mensen in dat ze méér tevreden waren over de

temperatuur dan voorheen. Acht deelnemers waren minder tevreden, de rest merkte geen verschil. „Ook blijkt dat niemand het écht koud had”, aldus Valentijn.

Een mevrouw achterin de zaal, staat op en neemt het woord. „Mijn huis is matig geïsoleerd, maar zelfs ik heb geen nadelen ervaren tijdens de proef. Kan die CV niet nóg wat lager? Misschien kunnen we de proef herhalen, maar dan met een afstelling op zestig graden?” Uit de zaal klinkt instemmend geluid, één meneer reageert ietwat geschrokken: „Nóg lager? Ik weet niet of dát nou zo’n goed idee is...”

Warm

Zet 'm op 70 is onderdeel van het initiatief Warm in de Wijk, opgezet door een groep bewoners die zelf het voortouw neemt om de Vruchtenbuurt van het gas afkrijgen. Mirella van der Heide is één van de aanjagers. „Een aantal van zeventig huishoudens is natuurlijk te klein om er harde conclusies aan te verbinden”, zegt ze. „Maar het heeft ons wel een paar dingen doen inzien. Dat het wel degelijk mogelijk is om huizen met een temperatuur van 70 graden warm te krijgen, bijvoorbeeld. Dat nemen we mee bij verdere stappen, en bij de vergelijking van verschillende technieken die een alternatief kunnen vormen voor aardgas. Volgens Van der Heide draagt een proef als deze bovendien ‘enorm bij aan bewustwording.’ „En tot slot: het versterkt de sociale cohesie in de wijk. Mensen komen samen, leren hun burens en andere wijkgenoten kennen en ontwikkelen meer binding met hun wijk en met elkaar.”

STOORNIS

Circa 1 procent van bevolking lijdt aan vorm van autisme

Volgens de Nederlandse Vereniging van Autisme is autisme een combinatie van verschillende gedragskenmerken, zoals problemen met communiceren en sociale interactie, moeite met het filteren en integreren van informatie en weinig flexibiliteit in denken en handelen. De sterke punten van mensen met autisme zijn meestal oog voor detail,

analytisch denken, eerlijkheid, loyaliteit en technisch inzicht. Echter ondervinden ze vaak problemen doordat hun sociale intuïtie niet goed ontwikkeld is. Zo'n 1 procent van de Nederlanders heeft een zekere vorm van autisme, in totaal zijn dat ongeveer 200.000 mensen. Momenteel spreekt men van één autisme-diagnose: de autismspec-

trumstoornis. Op het spectrum kan sprake zijn van een zeer lichte vorm van autisme, waarvan men geen of nauwelijks last ondervindt in het dagelijks leven, of zwaardere vormen. Voordat het autismspectrum als maatstaf voor de autisme-diagnose werd gebruikt, sprak men van drie verschillende subtypen van autisme: de autistische stoornis, het

syndroom van Asperger en PDD-NOS. De kinderen in het voetbalteam van Pieter de Leeuw zitten allemaal op een andere plek op het autismspectrum. Sommigen volgen bijzonder onderwijs, anderen niet. Het is nu nog een kleine groep, maar Pieter hoopt snel te groeien. „Iedereen is welkom. Omdat iedereen anders is, is alles hier normaal.”

iets gekst doet, kijkt niemand daar raar van op.”

Tijdens de pauze gaat Vera languit op het gras liggen. „Even chillen hoor!” Intussen lacht Lucas tegen Jasmijn: „Weet je nog dat Vera uitgleed?” „Ja”, antwoordt zij terwijl ze een slok water neemt. „En het is ook nog gefilmd!”

Even apart

De kinderen zitten allemaal op een andere plek op het autistische spectrum en gaan er ook allemaal anders mee om. „Kinderen met autisme zijn een open boek. Het ene kind is heel ruw en het andere kan totaal niet tegen z'n verlies”, vertelt De Leeuw. „Als je ziet dat het de verkeerde kant op gaat,

moet je niet wachten tot het misgaat, maar dat voor zijn. Dan moeten ze even apart tegen de bal schoppen tot ze weer rustig zijn. Dat willen de kinderen ook, maar ze kunnen het moeilijk aangeven. Je kan niet zeggen dat ze anders moeten reageren, dat willen ze

Het fijne is dat ze hier niet buiten de boot vallen. Het is hier 'normaal' om anders te zijn

–Ellen (moeder van Jasmijn)

wel, maar kunnen ze niet.”

Voetbal is geen vanzelfsprekende sport voor kinderen met autisme. „Het is een ordeloos geheel, ze lopen door elkaar heen en soms is er geen overzicht. Toch is het een relatief gemakkelijke manier voor de kinderen om uit hun comfort zone te komen, want uiteindelijk is het maar tegen een bal schoppen. Dat triggert ze om uit hun schulp te kruipen. Zo maak je contact met kinderen waar anders geen contact mee te maken is. Je merkt dat ze iets verder gaan dan ze in het dagelijks leven durven, dat is het mooie eraan.”

Voor meer info: voetbalschoolnummer14.nl/

Man (26) koopt echt wapen voor rapvideo

DEN HAAG Zoetermeerder Wesley K. vond het wel 'stoer' om een halfautomatisch geweer met geluidsdemper en patronen te kopen voor een rapvideo. Het OM eist 24 maanden cel, waarvan 8 voorwaardelijk, tegen de verdachte, ook omdat er drugs bij hem zijn aangetroffen.

De politie nam het wapen vorig jaar op sinterklaasdag in beslag bij Bjorn K. (28), de broer van Wesley. De broers zitten sinds die tijd vast. Wesley K. (26) zou het wapen in ruil voor 500 euro aan 'spullen' hebben aangeschaft. „Ik schrok er heel erg van dat het echt was”, zei hij gisteren bij de rechtbank. Hij bracht het geweer daarop naar zijn oudere broer Bjorn (28) in een grote skitas. Behalve het wapen lag er ook nog hasj in het huis van Bjorn. „Ik was dom en naïef om dat voor vrienden te bewaren”, verklaarde de broer.

Toen Bjorn werd gearresteerd, droeg hij een rugzak met wiet en bij hem thuis lag hasj. „Dat waren wat resten om spacecake van te maken”, aldus de verdachte. Bij Wesley lag 736 gram

xtc in het vriesvak. De officier van justitie deed het verhaal van Wesley dat hij dacht een nepwapen gekocht te hebben af als 'volkomen onzin'. „Het geweer lag klaar voor gebruik. Dit had zomaar uit de hand kunnen lopen”, stelde de officier. „Ze zaten in de criminele wereld”, zei de aanklaagster over beide broers. Beiden hadden een voorraad drugs in huis en zaten in de schulden.

Mishandeld

De officier van justitie eiste twee jaar, waarvan 8 voorwaardelijk voor Wesley en 20 maanden waarvan 6 voorwaardelijk voor Bjorn. Hun advocaten wezen op de persoonlijke omstandigheden. Wesley heeft veel voor zijn kiezen gehad: een andere broer is jaren geleden vermoord en hij is op vakantie in Griekenland zo erg mishandeld dat hij slechthorend is. De woningen van beide mannen zijn gesloten door burgemeesters. Bjorn: „mijn vrouwtje stond op straat. Deze keuze heeft een half jaar van mijn leven afgepakt.”

Uitspraak op 29 mei.